

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER:
szombaton és egyes rend-
kívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (város-
háza, földszint 7. sz. Ide
küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállal-
at irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A hortobágy hasznosítása.

A jog- és pénzügyi bizottság előtt.

A jog- és pénzügyi bizottság f. hónap 22-én tárgyalta a Hortobágy hasznosításának kérdését. A bizottság szótöbbséggel a Hortobágy hasznosítása mellett tett javaslatot közgyűlésnek, mely bizonyára el fogja ezen intelligens testület javaslatát fogadni. A hasznosítás mellett Jánosi Zoltán bizottsági tag mondott tartalmas beszédet, mely mindenkit meggyőzött a hasznosítás hasznáról.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Dr. Vásári István jegyző felolvastván a hasznosító bizottság ismert javaslatát, előterjesztette a tárgyalás alapjául a gazdasági bizottság ama javaslatát, mely szerint kívánják a Hortobágy hasznosítását, de a módzatokra nézve csak a miniszteri szakközegek véleménye után foglalnak állást.

Márk Endre konstatálja, hogy a hasznosító bizottság és a gazdasági bizottság javaslatai annyiban térnek el egymástól, hogy a gazdasági bizottság a hasznosítás módjait csak a szakértők véleménye után kívánja megállapítani. A hasznosító bizottság 10—12 ezer hold kiszakításával ezt a területet még a folyó évben kívánja értékesíteni. A hasznosító bizottság javaslata az egyedül helyes. Nem tudjuk, hogy mikor lesz a földmívelésügyi miniszter abban a helyzetben, hogy szakközegeit leküldje, nekünk már sürgős szükségünk van, halaszthatatlan igényünk, hogy ez a kérdés még ez évben megoldást nyerjen. A helyes közigazdasági és pénzügyi politika kívánja ezt. Egy napig sem szabad késleltetni. A vegyes bizottság ülésén elhangzott olyan beszéd, hogy nem lehet tudni, a Hortobágy melyik része milyen célra alkalmas. Szakértők véleménye alapján állítja, hogy a Hortobágnak nem 10, de több ezer holdra menő része olyan, melyet barmikor kiadunk, busásan jövedelmez. Ilyen félelmek tehát senkit vissza ne riasszanak, mert ha a bérbeadást elhatározták, majd meglássák, mennyi jelentkező lesz rá. Ez mutatja majd meg, hogy nem kell félni, hogy ez gazdaságilag nem művelhető. Ajánlja elfogadásra a hasznosító bizottság javaslatát.

Jánosi Zoltán: Aki valamely kérdésben tisztán akar látni, törekszik arra, hogy minden részlete meg legyen vizsgálva. Aki valamely kérdésben el nem igazodik, az homályt és ködöt borít rá. Ezt tapasztaljuk a Hortobágy tárgyalásainak során. Ködöt borítanak a Hortobágy jogi természetére és talajviszonyaira. A föld a városé, efelett a közgyűlés rendelkezik, úgy, amint jónak látja. Erről bővebben nem szólok. A talajviszonyokra nézve azt mondják, hogy a Hortobágy kb. háromnegyed része vízzel van borítva, 30 ezer hold olyan mint a tenger. Hát t. bizottság, én is jártam a Hortobágyon tavasszal is, nyáron is, nem úgy, mint akik u. n. szakértők után beszélnek. A

Debreczeni Nagy Ujságnak mai érdekes cikke, amelyet a bizottság tagjai bizonyára olvastak, furcsa adatokkal szolgál érre. Megírja, hogy a birkákat már kihajtották. Minek hajtják ki a birkákat március 15-én a legelőre, holott úgy tudom, hogy a birkákat nem kell a vízbe hajtani? Akik 30 ezer hold vízzel borított területről beszélnek, azok nyáron nézték meg a Hortobágyot és meglátták a délibáb vibrálását és azt akárván elhítenni, hogy ez víz. Az sem igaz, hogy 10 ezer hold állandóan víz alatt van. Tudjuk, hogy vannak a Hortobágyon vízfolyások, de nyáron át egészen kiszárad, azt a vizet is, ami megmarad, át lehet lépni, kivéve ott, ahol a hid van. Azt is mondják, hogy a Hortobágyból 20 ezer hold terméketlen vakszik. Én igenis láttam ilyeneket, olyan nagyokat, mint egy asztal, de ha ezeket össze is tesszük, 20 ezer holdat semmiesetre sem adnak. A vakszik nyáron át fel van csorbázva, még szikfü sem terem rajta. A Hortobágy legnagyobb része pedig szikfüvirággal van borítva. A vaksziket is tudják már a modern gazdasági módokon értékesíteni. Nem úgy, hogy homokkal hintik be, aki úgy tesz, az nem okos, hanem homokos ember (derültség). A vaksziket nem közönséges, hanem gözekével szántják fel, aztán megfelelő trágyával látják el, esetleg vízzel is borítják. Ezt nem a levegőből vettem. Jó példa rá az ohati bérletben Fried Emil bérlete, aki gözekével feltörette a talajt és most a régebben nagyon rossz 150 holdon dohányt termel. Ez nem meg nem nevezett szakértőktől tudott értesülés.

A Hortobágy most holt tőke, melyet a város hasznosítani akar. A bizottságok megtették javaslataikat, melyek között az eltérés a 12 ezer hold kihalására nézve áll fenn. A gazdasági bizottság nem nyilatkozik arról, hogy a 12 ezer hold kiszakítását miért nem akarja, de azt mondják, hogy ezzel az állattenyésztést tönkretesszük. Konstatálom, hogy a Hortobágyhasznosító bizottság evidens legfőbb érdeknek tekintette az állattenyésztés biztosítását. A fennmaradó 30 ezer hold erre nézve a mai viszonyok között teljesen elegendő lesz. Nem arról van szó, hogy 30 ezer hold megmaradjon mai állapotában, hanem tényleg alkalmassá az állattenyésztés céljaira. Addig pedig 30 ezer hold ugyanis erre a célra marad, mert sajnos tapasztaljuk egész Magyarországon, hogy az állatbetegségek és növendék állatokkal folytatott könnyelmű bánásmód miatt az állatállomány csökkent. Ugyancsak a már említett „Debreczeni Nagy Ujság” közölt erre nézve megdöbbentő adatokat. Ime: 1911-ben 17 ezer jószággal kevesebb legett a Hortobágyon, mint 1909-ben. Lehet-e valakinek komoly aggodalma az iránt, hogy 30 ezer hold nem felel meg az állattenyésztés követelményeinek? — Ezt addig a gazdák használhatják, úgy mint használták, esetleg magasabb legelőbér mellett, mert a 30 ezer holdból is többet akarunk. — Ha az állatállomány annyira csökkent, akkor a város pénztára évenként 350 ezer koronával káro-

sodik. Ha pedig az állatállomány visszaemelkedik az 1909-iki nivóra, akkor félmillió a károsodás.

Ezek tarthatatlan állapotok. Ez városi köztulajdon, melyet hasznosítani kell. A balmazujvárosiak beadványa bár nem minden tekintetben felel meg a követelményeknek, (pl. az arra nézve nem tesznek ajánlatot), mégis olyan prespektívát nyújt nekünk, mely alkalmas arra, hogy a Hortobágy hasznosítására még jobban buzdítson bennünket.

A balmazujvárosi gazdák gyönyörű képet tárnak elénk. Azt mondják, hogy konyhakertészetet, tejgazdaságot, aprómarha és vágómarha tenyészetet akarnak csinálni és termékeiket le akarják kötni a debreceni piac számára. A drágaság óriási, drágák a konyhakerti növények, a tej, a hus. Mikor ilyen irtózatosságot látunk, roskadozunk, ugy-e kívánatos, hogy ez a terület mezőgazdasági célokra felhasználtsék?

Én ezeknek alapján ajánlom elfogadásra a hasznosító-bizottság javaslatát. Csak egy pontnál óhajtok módosítást. A parcellák úgy vannak megállapítva a javaslatban, hogy 50—5000 holdnyi terület jutna egy-egy parcellára. Ugy gondolom, hogy kiscgazdáknak nézve 50 hold kibérlése lehetetlen volna. Tegye meg Debrecen is a kötelességét a magyar nemzeti birtokpolitika mezején. Tegye lehetővé kiscgazdák számára a földhözjutást. Szállítsuk le 20 holdra a minimumot.

Jánosi beszédét nagy tetszéssel fogadta a bizottság.

Dr. Fejér Ferenc szólalt fel utána. Véleménye szerint addig, míg a szakközeg véleményét nem mondták, még a hasznosító-bizottság javaslata alapján sem lehet 10—12 ezer holdat kiszakítani. Nem tartja vitásnak a Hortobágy jogi természetét. A fentiek szerint értelmezi a hasznosító-bizottság javaslatát és ha így értelmezik, akkor hozzájárul úgy, hogy a hasznosítás módja tekintetében a közgyűlés csak a miniszteri szakközeg véleménye alapján határozzon. Furcsa lenne, ha a miniszteri szakvéleménynek elébe vágnánk. Javasolja, hogy a közgyűlés írjon fel a miniszterhez, hogy sürgősen küldje le a bizottságot.

Dr. Freund Jenő szerint a hasznosító bizottság javaslatát el kell a maga egészében fogadni. A jószágtartó gazdák nem a legeltetés érdekeit védik, hanem a maguk érdekeit. A gazdáknak lenne kötelességük a javaslatot felkarolni.

Márk Endre stiláris módosításokat javasol. A jog- és pénzügyi bizottság mondja ki, hogy kívánatosnak tartja, hogy a kihásítás előtt a miniszteri szakközeg javaslatot tegyen a közgyűlésnek. A parcellákra nézve 20 holdat javasol, mert kisebb területen nem építhetők meg a gazdasági épületek. Jöjjenek sürgősen a szakértők, mert szükséges, hogy a parcellákat már ez év októberében átadhassák.

Dr. Tüdös János hozzájárul Márk javaslatához és azokat formulázva határozati javaslatot nyújt be. Az 5. pontban az van, hogy a bizottság „kivánatosnak tartja“ az állattenyésztési szempontok érvényesítését. Ezt változtassák meg így: „az állattenyésztési érdekek mindenkefelett való szemelött tartásával“. A 3. pontban ott, ahol a 10—12 ezer hold kiszakításáról van szó, ehelyett, hogy „a folyó évben“ ez tétessék oda: „lehetőleg a folyó évben“. A parcellákra vonatkozólag 10 holdas minimumo javasol.

Jánosi Zoltán szerint Tüdös módosításai megfelelnek a javaslat intencióinak. Ezt a kérdést tovább odázni nem lehet. Nem fél a módosításoktól, mert ezek nem vágják el a hasznosítás végrehajtását. Mondjon ki most a köz-

gyűlés elvi határozatot. De a parcellákra vonatkozólag előbb kifejtett indokainál fogva megmarad a 20 holdas minimum álláspontján.

Márk Endre elfogadja Tüdös javaslatát.

Dr. Fejér Ferenc kifejti, hogy Magyarországon kevés a legelő és országos érdek, hogy a Hortobágy legelő maradjon. Indítványozza, hogy küldöttségileg is kérjék a minisztert a szakértők sürgős leküldésére.

Kertész Imre ragaszkodik a gazdasági bizottság javaslatához.

A bizottság ezután 14 szavazattal négy szavazat ellenében elfogadta Márk Endre és Tüdös János némi módosításával a hasznosító bizottság javaslatát. A parcellák nagyságára vonatkozólag a többség a 20 holdas minimum és 500 holdas maximum mellett döntött.

A közgyűlés előkészítése.

A jog- és pénzügyi bizottság pénteken tartott ülésében a legközelebb tartandó közgyűlés tárgyait készítvén elő, több javaslatban állapodott meg:

Az ülésen első sorban az ujonnan építendő kórház ügyét tárgyalták. A kórházi bizottság ugyanis azt kérte, hogy az új kórház az építendő egyetem mellett épüljön és erre a célra 35 hold területet tart szükségesnek. *Ke-nézy Gyula dr.* udvari tanácsos, kórházi igazgató-főorvos elmondja, hogy a mostani helyen új kórházat építeni nem lehet. A kórház mostani területe adassék el és szolgáltatassék ára a házipénztárba. A bizottság elfogadta a kórházi bizottság javaslatát az új, egyetemi célokra szolgáló új kórház épülete, a tervek elkészítésére nézve, valamint javasolja a mostani kórház telkének értékesítését.

A munkásházak kérdésében a bizottság úgy határozott, hogy a tanács tegyen ez ügyben újabb előterjesztést.

A lóhúsmészárszék felállítására nézve *Reich Bernát* ajánlatot tett. A jog- és pénzügyi bizottság azon javaslattal terjeszti ezen ügyet a közgyűlés elé, hogy adja meg *Reich Bernátnak* három évre a kizárólagossági jogot. A hus árát a hatóság állapítja meg. *Reich Bernát* ezenkívül egy négyszáz emberre berendezett alkoholmentes vendéglőt is állít fel, ahol negyven fillérért ebédet fog adni.

A közgyűlés már régebben kimondta, hogy a régi téglavetőben hatósági engedély nélkül a város földjén épített házakat lebontatja és a lakosokat onnan kitelepíti. Ezért az ottani lakosok ajánlatot adtak be arra nézve, hogy az eddig birt területet ölenként két koronáért megveszik. Többen a lakosok érdekében szólaltak fel, nem tartván méltányosnak a lakosok kitelepítését.

Aczél Géza főmérnök nem javasolja a kérés teljesítését, ellenben azt ajánlja, hogy azon téglavető háztulajdonosoknak, akik maguk is ott laknak, adjon a város mérsékelt áron földet, a mostani állapotok azonban tovább így nem maradhatnak.

A jog- és pénzügyi bizottság hosszabb vita után a következő javaslatot tette a közgyűlésnek:

Mondja ki a közgyűlés, hogy a régi téglavetőben levő telepet tíz év alatt megszünteti, ez idő alatt az ottani lakosoknak ki kell költözni. A mai lakásokat össze írják és ezek tulajdonosai öt év alatt a balmazujvárosi ut mellett, egészséges helyen, építésre alkalmas területet kapnak ölenként 4 koronáért.

A jog- és pénzügyi bizottság tárgyalta ez alkalommal a Hortobágy hasznosítását is. Az ide vonatkozó javaslatot azért külön cikkelyben ismertetjük.

A Müpártoló Egyesület választmányi ülése.

A Müpártoló Egyesület szerdán délután tartotta rendes választmányi ülését Magoss György dr. elnöklete alatt.

Az ülésen elhatározták, hogy május hó 16-ikától 29-ikéig terjedő időre iparművészeti kiállítást rendeznek, amelyen való részvételüket számosan jelentették be. Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Kubek Sándor pénztáros előterjesztette az idei év költségvetését. A számadás szerint az egyesületnek hatezer korona áll rendelkezésére az 1912. esztendőben kiállítások rendezésére. Ezt az előnyös helyzetet a helyi művészek kiállításának köszönheti az egyesület, amennyiben ennek rendezése jóval kevesebbe kerül, mint idegenek vendégszereplése. Indítványozta, hogy az egyesület jövőben is gyakran rendezzen helyi kiállításokat, annál is inkább, mert a múlt téli kiállítás erkölcsi sikere felülmuta a pestiekét.

Pénzes Miklós dr. titkár beszámolt a múlt év munkájával. Az egyesület egy képkiallítást rendezett, amely igen szép erkölcsi sikerrel járt. Sajnos, a művásárlás nem volt kielégítő, de remélhető, hogy többszöri ismétlődéssel a közönség is megszereti a művészet termékeit. Kiemelendő az a választmányi gyűlés, amelyen Toroczka T. O. indítványára a választmány elhatározta, hogy iparművészeti, építészeti és grafikai kiállításokat is fog rendezni s hogy 1912-ben iparművészeti kiállítással kezd meg ezt a sorozatot. A jelentést tudomásul vették.

Toroczka T. Oswald beszámolt az iparművészeti kiállítás előkészítésében végzett eddigi munkálatokról. Az iparművészeti kiállítás május hó 16-án fog megnyitni és 29-én zárul. A kiállítás céljaira a kereskedő társulat átengedte a tornatermet s a hozzá tartozó helyiségeket. A kiállításon részt vesznek mint kiállítók: A Budapesti Iparművészeti Társulat, Vági István ékszerész, Dávidházy Kálmán és Antalffy Ferenc könyvkötő- és bődíszművesek, Bessenyei Gyula, Schwartz Vilmos, Girtsis József, Killer Ede, Kovács Gyula és Kovács Sándor műasztalosok, Köhler Lajos és Szántó Zsigmond kárpitosok, Zsolnay, Badár Balázs, Czutrin Bernát, Turuczka Imréné, Donogán és Somossy, Kaszanyitzky Endre, Dihen János, Nőipariskola, Grafikai szaktanfolyam, Szécsényi Ferencné, Berzöffy Lili, Toroczka Oswaldné, Nagy Ida stb.

Tervekkel részt vesznek: Bors Károly, Pálffy József, Lázár Györgyike, Toroczka Oswald, Csikos Anti.

A kiállításra óriási anyag van összeszedve s mindenestre emeli színvonalát az, hogy a Budapesti Iparművészeti Társulat is szerepel a kiállításon. Mindenesetre meglepő lesz a debreczeni közönségre, hogy milyen fejlett ipar van Debreczennek s hogy az iparművészet milyen átalakítólag hat minden legkisebb termékre, ha rányomja a művészet bélyegét. Az egyesület tagjainak a belépés díjmentes, nem tagoknak 80 fillér, munkás és tanuló jegy 30 fillér.

Tagsági díj évi 5 korona, amely összegért a sorsoláson is részt vesznek az egyesület tagjai. Belépni Kubek győgszerésznél lehet.

Trencsén vármegye alispánjától.

24,049—1911. sz.

Körözés.

Ismeretlen helyen született, állítólag 32 éves Sebella Emilia kávéházi pénztárosnő jelenlegi tartózkodási helye puhatólandó, feltalálás esetén illetőségi viszonyaira és azon körülményre hallgatandó ki, hogy mivel tudja igazolni

azon állítását, 1904. évi március hó 27-étől kezdődőleg 1904. évi március hó 27-éig* bezárólag Messinger Zsigmond trencsényteplíci kávésnál nyert pénztárosnői alkalmaztatást? A munkakönyvének bejegyzéseiről pontos és hiteles másolat készítenendő.

Nemleges értesítés mellőzését kérem.

Trencsén, 1912. évi március hó 2.

Alispán.

Hirek.

— **József kir. herceg köszönete.** A városi tanács 1912 március 7-ikén tartott üléséből üdvözölte József királyi herceget, szerencsés felépülése alkalmából. Ezen üdvözlésre március 17-iki kelettel a következő válasz érkezett a főhercegtől. „Nagyságos polgármester ur! Fogadja nagyságod és Debreczen városának nagyrabecsült közönsége, felgyógyulásom alkalmából tomácsolt szívélyes megemlékezéséért és a kifejezett meleg szerencsekívánataiért legőszintébb köszönetemet. Nagyságod mindenkoron igaz tisztelője. Budapest, 1912 március 17. József főherceg“.

— **A macsi magániskola átvétele.** A macsi elemi iskolát az állam 1911 október 1-től állami kezelésbe vette. Az iskolának átadása f. hónap 21-én történt meg. Az átadásnál az államot a kir. tanfelügyelőség részéről Laczkó Kálmán kir. segéd tanfelügyelő, a kir. államépítészeti hivatal részéről Szücs Gyula kir. mérnök, a gondnokság részéről Koncz Ákos tb. tanácsnok, gondnoksági előadó-jegyző, a Steinfeld uradalom részéről Levente István uradalmi tisztartó képviselték.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Miltenberg Carola hevesi és Szuhán Julia debreczeni állami gazdasági szaktanítónőket kölcsönösen áthelyezte és miután Miltenberg Carola az év végéig a kecskeméti tanítónőképzőhöz van szolgálattételre berendelve, helyettesül Gere Erzsébet szaktanítónőt nevezte ki.

— **Kérelem.** Felkérem mindazokat, akik az 1851-ben Amerikába kiment Székely Miklós családjáról tudnak, sziveskedjenek adataikat velem közölni. Debreczen, 1912 március 21-én. Koncz Ákos főlevéltáros, tb. tanácsnok.

— **Lámpás automaták az utcán.** Nem is oly régen történt, hogy egy felső-németországi falucska bölcs kupak-tanácsának a maga nemében egészen újmódi ötlete támadt. Zarkaunak hívják ezt a kis falut, — Glogau mellett fekszik — megérdemli, hogy följegyezzük a nevét, mert a legelső volt a nyárspolgár takarékoságu községek között, melyek elhatározták, hogy még az éjjeli világítást is pénzen mérik a sötétben hazatérő polgároknak. A községen átvezető fűt körülbelül egykilométer hosszú. Ennek mentében kilenc ivlámpát állított fel a Zarkau derék tanácsa. A lámpák este a falu pénzén égtek. Tíz óra után azonban csak annak világítottak a kékes fényt sugárzó gömbök, aki az ivlámpa-allé egyik vagy másik végén elhelyezett automata szekrénybe egy tízpfenniges pénzdarabot bedobott. Ezért a pénzért a kilenc ivlámpa tizenkét percig égett, azután újra, ridegen elaludt, nem törődve azzal, hogy a villamos illuminációra vágyó polgártárs végére ért-e már annak az egykilométer hosszú girbe-görbe utnak. Ezek az automaták ugyanazon az elven alapulnak, mint az e rovatban már ismerttetett lépcsőházat világító automaták. A pénzdarabokat bekasszáló szerkezet kis vasszekrényben van elhelyezve. A lámpák égési idejét óra-mű szabályozza. Az ivlámpa automaták kitünően beváltak Zarkauban mindaddig, míg

* Az eredetiben ugyanez a szám van. Javíthatná a trencsényi alispáni hivatal.

mostanában új kocsmák nem nyíltak meg a zarkai falu végén. Ez a vendéglő állítólag jobb italokat mért, mint a régi, a falu derék bürgerei tehát szívesen maradtak el néha éjjel utánig is családi tüzhelyeik mellől. Pár napja csodálatos átíratot kapott a vállalat, amelyik a falu ivlámpáit felállította annak idején. Ebben a levélben a zarkai tanács arra kéri a vállalat vezetőségét, hogy alakítsa át az ivlámpák automatikus szerkezetét oly módon, hogy azok a bedobott tíz pfennigért ne csak tizenkét percig égjenek az ut hosszában, hanem — fél óra hosszát világítsanak azon az egy-kilométeres utdarabon, amely a faluvégén levő új kocsmától kezdődően a faluba bevezet, miután a derék polgártársak a mostani villamos-lámpaautomaták csak tizenkét percig égő lényé mellett csodálatosképpen nem képesek hazatalálni úgy, mint eddig.

17,498—XI. 3.

Pályázati hirdetés.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban földmives gazdák részére a folyó évben négy 18—18 napra terjedő méhészeti tanfolyam fog tartani; nevezetesen az első május hó 2—19., a második május hó 22-től június 8-ig, a harmadik június 12—29. és a negyedik július 3—20-ig.

Ezen tanfolyamok célja: alkalmat szolgáltatni a résztvevőknek a méhtenyésztéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítására és a méhkaptárak és méhészeti eszközök készítésének megtanulására.

A tanfolyam résztvevőkre nézve teljesen ingyenes, amennyiben nem csak ellátásban részesülnek, de a m. kir. államvasutak vonalain III-ad osztályú utijegyük ára is megterítetik, ha felvételük esetén a részükre megküldendő félárú jegyváltásra jogosító igazolvány használatával utaznak.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és községük előljáróságának ajánlatával ellátott folyamodványukat a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez címezve legkésőbb egy hónappal a látogatni szándékolt tanfolyam kezdete előtt nyújtsák be, megjelölve folyamodványukban a m. kir. államvasutak azon állomását, ahol az utazást megkezdik, illetőleg ahonnan kedvezményes áron utazhatnak.

Előnyben részesülnek azok a folyamodók, akik a tanfolyamra való felvételüket már előző évben kérték, de helyszüke miatt kérésük teljesíthető nem volt.

Budapest, 1912 február hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

4957—1912.

Verseny tárgyalási hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a világítási vállalat telep IV-dik gépcsoport létesítése folytán szükséges építkezéseknél teljesítendő munkák elkészítésére nyilvános árlejtést hirdet.

A munkálatok a következők:

- I. Föld-, kőműves-, elhelyező munkák.
- II. Burkoló munka.
- III. Vasszerkezeti munka.
- IV. Ácsmunka.
- V. Tetőfedő munka.
- VI. Bádogos munka.
- VII. Asztalos-, lakatos-, mázó és üveges munka.
- VIII. Szobafestő munka.

Az árlejtésen csupán képesített és ipari jogosultsággal bíró hazai iparosok vehetnek részt.

Ajánlatok tehetők: az összes munkákra; munkacsoportokra és egyes munkákra.

A tervek, költségvetés, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1-ig) megtekinthetők és a munkákra és szállításokra vonatkozó költségvetés és ajánlati űrlap munkanemenként ugyanott 1 koronáért beszerezhetők.

Ajánlattevő vállalkozó ajánlatával elismeri, hogy a vállalati általános és részletes feltételeket, helyi viszonyokat ismeri, azokat magára kötelezőknek elfogadja.

Ajánlattevők tartoznak a kiszolgáltató munkakivonatokban az egységárakat számokkal, az eredményezett végösszeget pedig a munkakivonatok végén számokkal és betűkkel feltüntetni. Az ajánlati űrlapon feltüntetendő, hogy az illető vállalkozó milyen munkanemre pályázik, valamint ezeknek végösszege számokban és betűkben.

Csak azok az ajánlatok fogadják figyelembe vételt, amelyek az eredeti munkakivonatok és ajánlati űrlapon tettek.

Az ajánlatok azon címzéssel, hogy: „Ajánlat a IV-dik gépcsoport létesítésével kapcsolatos építési munkákra” legkésőbb folyó évi április hó 13-dik napjának délelőtt 10 óráig a polgármestari hivatalnál nyújtandók be. Később beadott, távirati vagy utóajánlatok nem fogadtnak el.

A beérkezett ajánlatok ugyanazon nap délelőtt 1/2 11 órakor a városháza nagytanácstermében fognak nyilvánosan felbontatni.

Ajánlattevők az ajánlati végösszeg 5%-nak megfelelő bántópenzt tartoznak készpénzben vagy óvadékképes érték-papírokban a város házipénztáránál az ajánlat beadása előtt letenni és az erről szóló elismervényt ajánlatukhoz csatolni.

A város fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, avagy a munkát másuton biztosíthassa, esetleg új árlejtést hirdessen.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályrendelet 25. §-ban körülírt végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1912. évi március hó 14-én tartott üléséből.

A városi tanács.

„Ős Debreczen.”

Elbeszélések Debreczen multjából.

Írta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetről, mely Debreczen multját rajzolja meg megfigyelő tollal.

Ára 3 korona.

Tisztviselőknek, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyvtáraknak, egyesületeknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlevéltár.)